

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Poetyka dramatu		8.0.11790	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Wiedza o teatrze	forma	stacjonarne
		moduł	organizacja i animacja działalności teatralnej
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Feliks Tomaszewski, profesor uczelni; dr Katarzyna Szalewska, profesor uczelni; dr Monika Żółkoś; prof. dr hab. Zbigniew Majchrowski; dr Magdalena Horodecka, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Konwersatorium		30 godzin - uczestniczenie w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		10 godzin - przygotowanie do zajęć;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - przygotowanie do kolokwium i samo kolokwium.	
Liczba godzin		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Konwersatorium: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Praca w grupach		Zaliczenie na ocenę	
- Wykład konwersatoryjny		Formy zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na ocenę na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> obecności, czynnego udziału w zajęciach, systematycznego przygotowywania w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego (50%), pisemnego kolokwium z zagadnień omawianych podczas zajęć (50%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
zakładany efekt uczenia się	analiza tekstów z dyskusją	kolokwium z zagadnień omawianych podczas zajęć	
		Wiedza	
K_W05		+	
K_W07	+	+	
		Umiejętności	
K_U04	+	+	
K_U06	+	+	
		Kompetencje społeczne	
K_K05	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Zaliczenie przedmiotów w sem.2. W uzasadnionych przypadkach prowadzący może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

Znajomość polskiej i powszechnej literatury dramatycznej w zakresie obowiązywania programu szkoły średniej.

Cele kształcenia

- Przedmiot jest poświęcony poetyce opisowej dzieła literackiego, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki rodzajowej dramatu.
- Student posiada umiejętność analizy i interpretacji dzieła literackiego z zastosowaniem podstawowego aparatu pojęciowego teorii dzieła, rozumie podstawowe konwencje i gatunki literackie, a także złożoność relacji łączących utwór literacki z jego kontekstami (rzeczywistością, językiem, historią, kulturą, życiem społecznym).

Treści programowe

Problematyka konwersatorium:

Główne zagadnienia: literacka vs. teatralna teoria dramatu; problem literackości tekstu; tradycyjne wyznaczniki literackości; esencjalistyczne vs. pragmatyczne koncepcje tekstu literackiego; analiza i interpretacja; komunikacyjny i intertekstualny wymiar wypowiedzi literackiej; zagadnienie rodzajów literackich; wyznaczniki tekstu dramatycznego; kompozycja: motyw i temat, schemat fabularny i fabuła; kompozycja otwarta i zamknięta; achronologiczność fabuły; przestrzeń sceniczna, przestrzeń teatralna; symbolika przestrzeni; czas sceniczny, czas teatralny; symbolika czasowości; postać; etopeja, prozopografia, charakterystyka bezpośrednia i pośrednia; postać jako reprezentacja i postać jako konstrukt tekstualny; typowość i charakterystyczność postaci; fikcjonalność i jej główne odmiany; motywika: symbol, alegoria, topos, archetyp; stylistyka: pojęcie stylu, typy artystycznych środków językowych; środki brzmieniowe, leksykalne, składniowe, tropy; wersyfikacja: wiersz sylabiczny, sylabotoniczny, toniczny, wolny.

Wykaz literatury

Każdorazowo na początku semestru prowadzący weryfikuje bądź ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**A.1. Wykorzystywana podczas zajęć**

Podręczniki:

- Głowiński M., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., Zarys teorii literatury, Warszawa 1962 i wyd. następne (wskazane najnowsze).
- Miodońska-Brookes E., Kulawik A., Tataro M., Zarys poetyki, Warszawa 1980 i wyd. nast.
- Problemy teorii dramatu i teatru, red. J. Degler, t. 1, Wrocław 2003 [fragmenty].

Materiały do ćwiczeń z poetyki i analizy dzieła literackiego:

- Poetyka, t. 1, red. D. Ulicka, Warszawa 1999.
- Poetyka, t. 2, red. D. Ulicka, Warszawa 2000.
- Poetyka (Genologia. Interpretacje), t. 3, red. D. Ulicka, Warszawa 1997.
- Ćwiczenia z poetyki, red. A. Gajewska, T. Mizerkiewicz, Warszawa 2006.
- Kompozycja i genologia. Ćwiczenia z poetyki, red. A. Gajewska, Poznań 2009.

Teksty teoretyczne:

- Abramowska J., Rehabilitacja alegorii, [w:] Alegoria, red. J. Abramowska, Gdańsk 2003.
- Abramowska J., Topos i niektóre miejsca wspólne badań literackich, [w:] tejeże, Powtórzenia i wybory, Poznań 1995 [lub inne wyd.]
- Arystoteles, Poetyka, przeł. H. Podbielski, Wrocław 1983, 1989 (BN II 209) [lub inne wyd.].
- Błoński J., Dramat i przestrzeń, [w:] Problemy teorii dramatu i teatru, red. J. Degler, t.1., Wrocław 2003.
- Curtius E. R., Topika, „Pamiętnik Literacki” 1972, z. 1 [lub inne wyd.].
- Chrzastowska B., Wysłouch S., „Trzy teorie dramatu”; „Język w dramacie”; „Funkcje zdarzeń i postaci”; „Gatunki dramatu”, [w:] iidem, Poetykastosowana, wyd. 3 zm., Warszawa 2000.
- Genologia polska. Gatunek w literaturze współczesnej, red. R. Cudak, Warszawa 2009 (Dramat genologii, czyli o gatunkach współczesnego dramatu).
- Głowiński M., Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej, [w:] Genologia polska. Wybór tekstów, pod red. E. Miodońskiej-Brookes, A.Kulawika, M. Tataro, Warszawa 1983.
- Głowiński M., O stylizacji, [w:] Stylistyka polska. Wybór tekstów, Warszawa 1973 [lub inne wyd.].
- Głowiński M., Wirtualny odbiorca w strukturze utworu poetyckiego, [w:] tegoż, Style odbioru. Szkice o komunikacji literackiej, Kraków 1977 [lub inne wyd.].
- Kasperski E., Między poetyką a antropologią postaci. Szkic zagadnień, [w:] Postać literacka. Teoria i historia, red. E. Kasperski, B. Pawłowska-Jądrzyk, Warszawa 1998.
- Markiewicz M., Postać literacka, [w:] tegoż, Wymiary dzieła literackiego, Kraków 1996.
- Mayenowa M.R., Organizacja wypowiedzi w tekście dramatycznym, [w:] Problemy teorii dramatu i teatru, red. J. Degler, t. 1, Wrocław 2003.
- Okopień-Sławińska A., Relacje osobowe w literackiej komunikacji, [w:] Problemy socjologii literatury, Wrocław 1971 [lub inne wyd.].
- Okopień-Sławińska A., Metafora bez granic (fragment od punktu 8 do końca), „Teksty” 1980 nr 6 [lub inne wyd.].
- Sławińska I., Główne problemy struktury dramatu, [w:] Problemy teorii dramatu i teatru, Wrocław 1988.

- Sławińska I., Odczytanie dramatu, [w:] Problemy teorii dramatu i teatru, red. J. Degler, t. 1., Wrocław 2003.
- Sławińska I., Struktura dzieła teatralnego, [w:] Problemy teorii literatury, z. 1, red. H. Markiewicz, Wrocław 1987.
- Sławiński J., Przestrzeń w literaturze: elementarne rozróżnienia i wstępne oczywistości, [w:] Przestrzeń i literatura, red. M. Głowiński i A. Okopień-Sławińska, Wrocław 1978.
- Problemy teorii dramatu i teatru, red. J. Degler, t. 1, Wrocław 2003.
- Sławiński J., O problemach „sztuki interpretacji”, [w:] Liryka polska. Interpretacje, red. J. Prokop, J. Sławiński, Kraków 1971 i wyd. nast..

A.2. Studiowana samodzielnie przez studenta

Podręczniki:

- Chrząstowska B., Wysłouch S., Poetyka stosowana, wyd. 3, Warszawa 2000.
- Kulawik A., Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego, Warszawa 1990 i wyd. następne.
- Poetyka. Wybór materiałów, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997.

Zalecane słowniki, encyklopedie, wybory interpretacji:

- Dramat polski. Interpretacje, red. J. Ciechowicz, Z. Majchrowski, t. I i II, Gdańsk 2001.
- Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień- Sławińska A., Sławiński J., Słownik terminówliterackich, Wrocław 1998 (wskazane najnowsze wydanie).
- Poetyka.Zarys encyklopedyczny (tomy: Sylabizm, Sylabotonizm, Tonizm, Strofika, Rytmika, Instrumentacja dźwiękowa, Rym), red. M. R. Mayenowa (następnie L. Pszczołowska), Wrocław 1957–1979.
- Słownik rodzajów i gatunków literackich, red. G. Gazda, S. Tynecka-Makowska, Kraków 2006.

B. Literatura uzupełniająca

Zalecane teksty teoretyczne i podręczniki:

- Auerbach E., Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, przeł. Z. Żabicki, Warszawa 1968 [wybór].
- Black M., Metafora, przeł. J. Japala, „Pamiętnik Literacki” R. LXII, 1971, z. 3 [lub inne wyd.].
- Culler J., „Co to jest literatura i czy pytanie to ma jakiegokolwiek znaczenie?”, [w:] tegoż, Teoria literatury, przeł. M. Bassaj, Warszawa 2002.
- Gadamer H.-G., Symbol i alegoria, przeł. M. Łukasiewicz, [w:] Symbole i symbolika, wyb. i wstęp M. Głowiński, Warszawa 1991.
- Genette G., Palimpsesty, przeł. A. Milecki, [w:] Współczesna teoria badań literackich za granicą, t. IV, cz. 2, Kraków 1992.
- Głowiński M., Ironia jako akt komunikacyjny, [w:] Ironia, pod red. tegoż, Gdańsk 2002.
- Jakobson R., Poetyka w świetle językoznawstwa, przeł. K. Pomorska, [w:] Poetyka. Wybór materiałów, red. A. Kubale, E. Nawrocka, Gdańsk 1997.
- Łotman J., Zagadnienia przestrzeni artystycznej w prozie Gogola, [w:] Poetyka. Wybór materiałów, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997.
- Mitosek Z., Mimesis. Zjawisko i problem, Warszawa 1997.
- Nycz R., Osoba w nowoczesnej literaturze: ślady obecności, [w:] tegoż, Literatura jako trop rzeczywistości, Kraków 2001.
- Pszczołowska L., Wiersz polski. Zarys historyczny, Wrocław 1997.
- Skwarczyńska S., Niektóre praktyczne konsekwencje teatralnej teorii dramatu, [w:] Problemy teorii literatury, s. 1, red. H. Markiewicz, Wrocław1987.
- Wyka K., Słowa-klucze, [w:] Poetyka. Wybór materiałów, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997.
- Ziomek J., O sztukach fabularnych, „Teksty” 1972, nr 1.
- Ziomek J., Powinowactwa przez fabułę, [w:] tegoż, Powinowactwa literatury, Warszawa 1980.
- Ziomek J., Retoryka opisowa, Wrocław 2000.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W05, K_W07 K_U04, K_U06 K_K05	K_W05, K_W07 Student: <ul style="list-style-type: none"> • zna szczegółową terminologię z zakresu poetyki dramatu (K_W05); • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu historii i teorii dramatu w jego powiązaniu z teatrem (K_W07).
	Umiejętności
	K_U04, K_U06. Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi poprawnie posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu poetyki dramatu (K_U04); • potrafi rozpoznać różne gatunki i konwencje dramatyczne i dobrać właściwe metody i narzędzia analizy i interpretacji utworów dramatycznych (K_U06).
	Kompetencje społeczne (postawy)
	K_K05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest przygotowany do wykorzystywania posiadanej wiedzy z zakresu wiedzy o dramacie do rozwiązywania problemów poznawczych (K_K05).
Kontakt	

feliks.tomaszewski@ug.edu.pl